

CXXVI.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Overgang til Selveje af Fæstegods, Leje- og Fæstehuse.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 10. Maj 1919).

At Selveje som Besiddelsesform for Landejendomme i social og nationaløkonomisk Henseende frembyder store Fortrin fremfor Livsfæstet, som nærværende Lovforslag tilsigter at afløse, derom afgiver hele Udviklingen for Landbrugets Vedkommende i de sidste Par Menneskealdre tilstrækkeligt Vidnesbyrd, og de mange og store Fremskridt paa Landbrugets Omraade, som nævnte Tidsrum har kunnet fremvise, kan sikkert for en ikke ringe Del betragtes som hørende til de gode Resultater, der er opnaaede ved, at en meget stor Del af Fæstegodset er overgaaet til Selveje.

Der synes heri at ligge en stærk Opfordring til gennem Lovgivningen at træffe Foranstaltning til, at det tilbageværende Fæstegods kan blive afløst, og selv om der kun er nogle faa Hundrede Fæstegaarde tilbage, og Spørgsmaalet saaledes ikke nu som tidligere kan betragtes som et stort Spørgsmaal, saa nærer Udvalget dog den Opfattelse, at de nuværende Fæstere, under Hensyn til fremsatte Udtalelser og givne Løfter, med nogen Ret kan kræve, at der nu, efter de Forhandlinger, der i lange Tider har været førte om dette Spørgs-

maal, finder en Afslutning Sted, og at det saa ofte fra Fæsternes Side fremsatte Ønske imødekommes.

Fra alle Sider i Udvalget har man da ogsaa beredvillig ydet sin Medvirkning til Sagens Fremme, men Vanskelighederne ved at naa et tilfredsstillende Resultat har under Udvalgets Arbejde vist sig større end forudset.

Efter at Lovforslaget den 25. Februar 1916 var fremsat i Folketinget, søgte det om Sagen nedsatte Udvalg at forme Lovforslaget saaledes, at en betydelig Del af Fæste- og Lejehusene kunde overgaa til Selveje samtidig med, at dette fandt Sted for de tilbageværende Fæstegaarde; og for at dette kunde lade sig gennemføre, blev der under Sagens Udvalgsbehandling i Folketinget gjort forskellige Indrømmelser overfor Godsejerne med Hensyn til Betingelserne vedrørende Salget af Fæstegaardene. Paa dette Grundlag blev Sagen efter at have været Genstand for Overvejelser i Folketinget i 2 Aar fremmet og vedtaget ved tredje Behandling i dette Ting den 19. Februar 1918, og man gik da ud fra, at foruden de tilbageværende Fæstegaarde vilde ca. 6 000 Fæste-